

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 71/22

Luxemburg, 28 april 2022

Arrest in zaak C-804/21 PPU

C en CD (Juridische belemmeringen voor de tenuitvoerlegging van een beslissing tot overlevering)

Het concept van „overmacht” die de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel onmogelijk maakt, ziet niet op juridische belemmeringen die voortvloeien uit gerechtelijke stappen die de gezochte persoon onderneemt

Indien de betrokkene niet binnen de gestelde termijnen is overgeleverd, moet hij in vrijheid worden gesteld

In 2015 heeft een Roemeense rechterlijke autoriteit tegen C en CD, Roemeense staatsburgers, Europese aanhoudingsbevelen uitgevaardigd met het oog op de tenuitvoerlegging van gevangenisstraffen van vijf jaar en bijkomende straffen van drie jaar. Deze straffen zijn opgelegd wegens handel in gevaarlijke en zeer gevaarlijke verdovende middelen alsook wegens deelname aan een criminele organisatie.

Tegen C en CD zijn in Zweden procedures voor de tenuitvoerlegging van die Europese aanhoudingsbevelen gevoerd. In 2020 hebben de Zweedse autoriteiten de overlevering van C en CD aan de Roemeense autoriteiten gelast. C en CD hebben Zweden echter verlaten en hebben zich naar Finland begeven nog voordat de overleveringsbesluiten ten uitvoer konden worden gelegd. Op 15 december 2020 zijn C en CD op grond van de betreffende Europese aanhoudingsbevelen in Finland aangehouden en in hechtenis genomen.

Bij beslissingen van 16 april 2021 heeft de Korkein oikeus (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Finland) hun overlevering aan de Roemeense autoriteiten gelast. De Finse nationale recherche heeft 7 mei 2021 als eerste datum voor de overlevering vastgesteld. Wegens de COVID-19-pandemie kon vóór deze datum geen vlucht naar Roemenië voor C en CD worden georganiseerd. Als tweede datum voor de overlevering is 11 juni 2021 vastgesteld. De overlevering werd echter – wegens problemen met het luchtvervoer – opnieuw uitgesteld. Als derde datum voor de overlevering is voor CD 17 juni 2021 en voor C 22 juni 2021 vastgesteld, maar het was alweer onmogelijk om tot de overlevering over te gaan, deze keer omdat C en CD in Finland om internationale bescherming hadden verzocht.

Vervolgens hebben C en CD vorderingen ingesteld die ertoe strekten dat zij in vrijheid zouden worden gesteld wegens het verstrijken van de termijn voor hun overlevering en dat hun overlevering zou worden uitgesteld omdat zij verzoeken om internationale bescherming hadden ingediend. Deze vorderingen zijn niet-ontvankelijk verklaard. Het hoofdgeding betreft de cassatieberoepen die C en CD tegen deze beslissingen hebben ingesteld bij de Korkein oikeus.

Artikel 23 van kaderbesluit 2002/584¹ bevat de regels die van toepassing zijn op de overlevering van gezochte personen tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd zodra de definitieve beslissing tot overlevering van deze personen is genomen door de bevoegde autoriteiten van de uitvoerende lidstaat. Indien de gezochte persoon niet binnen een zeer korte termijn wordt overgeleverd, moet hij op grond van artikel 23, lid 5, in vrijheid worden gesteld. Als de overlevering wordt verhinderd wegens een geval van overmacht, mag deze termijn op grond van artikel 23, lid 3, worden verlengd mits de uitvoerende en de uitvaardigende rechterlijke

¹ Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten (PB 2002, L 190, blz. 1), zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009 (PB 2009, L 81, blz. 24).

autoriteit onmiddellijk in onderlinge overeenstemming een nieuwe datum voor de overlevering vaststellen.

De verwijzende rechter stelt om te beginnen de vraag of het begrip „overmacht” ook ziet op juridische belemmeringen voor de overlevering die voortvloeien uit gerechtelijke stappen die op basis van het recht van de uitvoerende lidstaat worden ondernomen door de persoon tegen wie het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, wanneer de uitvoerende rechterlijke autoriteit de definitieve beslissing over de overlevering heeft genomen.

In zijn arrest van vandaag bevestigt het Hof dat **er geen sprake is van een onvoorzienbare omstandigheid wanneer de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd**, in het kader van procedures waarin het nationale recht van de uitvoerende lidstaat voorziet **gerechtelijke stappen onderneemt om zijn overlevering aan de autoriteiten van de uitvaardigende lidstaat aan te vechten of wanneer die stappen leiden tot vertraging van de overlevering**. Bijgevolg **vormen juridische belemmeringen die voortvloeien uit gerechtelijke stappen die door die persoon worden ondernomen, geen geval van overmacht**.

Hieruit volgt dat de in artikel 23 van het kaderbesluit vastgestelde termijnen voor overlevering niet kunnen worden geacht te zijn opgeschort omdat er in de uitvoerende lidstaat procedures aanhangig zijn die zijn ingesteld door de persoon tegen wie het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, wanneer de uitvoerende rechterlijke autoriteit de definitieve beslissing over de overlevering heeft genomen. De autoriteiten van de uitvoerende lidstaat blijven dus in beginsel verplicht om die persoon binnen de gestelde termijnen over te leveren aan de autoriteiten van de uitvaardigende lidstaat.

Voorts wenst de verwijzende rechter te vernemen of aan het vereiste dat er sprake is van een handeling van de uitvoerende rechterlijke autoriteit is voldaan wanneer de uitvoerende lidstaat aan een politiedienst de opdracht geeft om na te gaan of er sprake is van overmacht en of de voorwaarden voor de voortgezette hechtenis van de betrokken persoon zijn nageleefd, mede in aanmerking genomen dat deze persoon het recht heeft om zich te allen tijde tot de uitvoerende rechterlijke autoriteit te wenden met het verzoek dat deze zich daarover zou uitspreken. Tevens stelt de verwijzende rechter de vraag of de in artikel 23 bedoelde termijnen moeten worden geacht te zijn verstreken – zodat de betrokkene in vrijheid moet worden gesteld – wanneer moet worden geoordeeld dat niet is voldaan aan het vereiste van een handeling van de uitvoerende rechterlijke autoriteit.

Het Hof oordeelt in de eerste plaats dat de **handeling van de uitvoerende rechterlijke autoriteit** die op grond van artikel 23 van het kaderbesluit vereist is **om te bepalen of er sprake is van overmacht** en om eventueel een nieuwe datum voor de overlevering vast te stellen, **niet kan worden toevertrouwd aan een politiedienst** van de uitvoerende lidstaat, zoals de nationale recherche in het hoofdgeding. De constatering van overmacht door de politiediensten van de uitvoerende lidstaat en de vaststelling van een nieuwe datum voor de overlevering, zonder tussenkomst van de uitvoerende rechterlijke autoriteit, voldoet namelijk niet aan de formele vereisten die zijn neergelegd in artikel 23 van het kaderbesluit, ongeacht of er daadwerkelijk sprake is van overmacht.

Zonder handeling van de uitvoerende rechterlijke autoriteit kunnen de in artikel 23 van het kaderbesluit vastgestelde **termijnen dus niet op geldige wijze worden verlengd en moeten zij**, in een situatie als die in het hoofdgeding, **als verstreken worden beschouwd**.

Het Hof herinnert eraan dat uit de bewoordingen van artikel 23 van het kaderbesluit uitdrukkelijk blijkt dat **de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, in vrijheid moet worden gesteld indien hij na het verstrijken van die termijnen nog steeds in hechtenis verkeert**. Op deze verplichting van de uitvoerende lidstaat bestaat geen enkele uitzondering. Aangezien de uitvoerende lidstaat verplicht is om de procedure voor de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel voort te zetten, moet de bevoegde autoriteit van die lidstaat in geval van de invrijheidstelling van de persoon tegen wie het aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, alle

maatregelen treffen die zij noodzakelijk acht om de vlucht van die persoon te voorkomen, met uitzondering van vrijheidsbenemende maatregelen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170